

SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Lissabonin sopimus ja yleishyödylliset sosiaalipalvelut

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto

8.4.2008

Markus Seppelin

Yleishyödyllisten palveluiden oikeusperusta

- Uusi oikeusperusta: unioni voi määrittellä asetuksella yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen toimintaa sääntelevät periaatteet sekä niitä koskevat taloudelliset ja rahoitukselliset edellytykset
- Kysymys on unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaa kuuluvasta asiasta – tavallinen lainsäätämisympäristö
- Soveltamisalaa kaventavat kirjaukset: 1) Ei saa rajoittaa unionin ja jäsenvaltioiden välisiä suhteita koskevien periaatteiden soveltamista 2) Ei rajoiteta jäsenvaltioiden toimivaltaa tarjota, tilata ja rahoittaa tällaisia palveluja perussopimuksen muiden määräysten mukaan - tulkinta vaikeaa

Selventävä ja tulkitseva pöytäkirja yleistä etua koskevista palveluista; painotukset

- Unionin yhteiset arvot yleistä taloudellista etua koskevissa palveluissa
- Yleistä taloudellista etua koskevien palveluiden erilaisuus ja maantieteelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset erot
- Korkean laadun ja turvallisuuden, kohtuuhintaisuuden, yhdenvertaisen kohtelun, yleisen saatavuuden ja köyhtäjien oikeuksien edistämisen vaatimukset
- Perussopimuksen määräykset eivät rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa tarjota, tilata ja järjestää yleistä, muuta kuin taloudellista etua koskevia palveluita

Yleishyödylliset palvelut - merkitys

- Merkityksellisin ero: taloudelliset / muut kuin taloudelliset palvelut
- Yleishyödyllisten taloudellisten palveluiden erityiskohtelu jää nähtäväksi (valtiontukikysymykset, nykyinen artikla 86.2)
- STM:n hallinnonalan valtiontuet: käytäntöjä ei ole tarkasteltu EU-oikeuden näkökulmasta:
  - 1) kilpailutetut ostopalvelut / julkiset hankinnat
  - 2) ei-taloudellisen toiminnan tukeminen julkisin varoin
  - 3) julkisen palveluvelvoitteen antaminen yleiseen taloudelliseen tarkoitukseen liittyvissä palveluissa (avoimuuslaki 19/2003)
  - 4) vähämerkityksellinen tuki
- Uudet EU:n tulkinnat ja lainsäädäntö koskien yleistä taloudellista etua koskevia palveluja voivat muuttaa taloudellisen ja ei-taloudellisen toiminnan määritelmää tai tehdä mahdolliseksi yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen erityiskohtelun (valtiontukien myöntäminen, kilpailusäännöt, julkiset hankinnat, sisämarkkinasäännöt)